

Villreinnemnda for Rondane og Sølknkletten

PROTOKOLL FRA ARBEIDSUTVALGET – mailbehandling mai 2019

Deltakere: Jørund Båtstad, Torstein Storaas, Andreas Karlsen (sak 2019/33 og 2019/36)

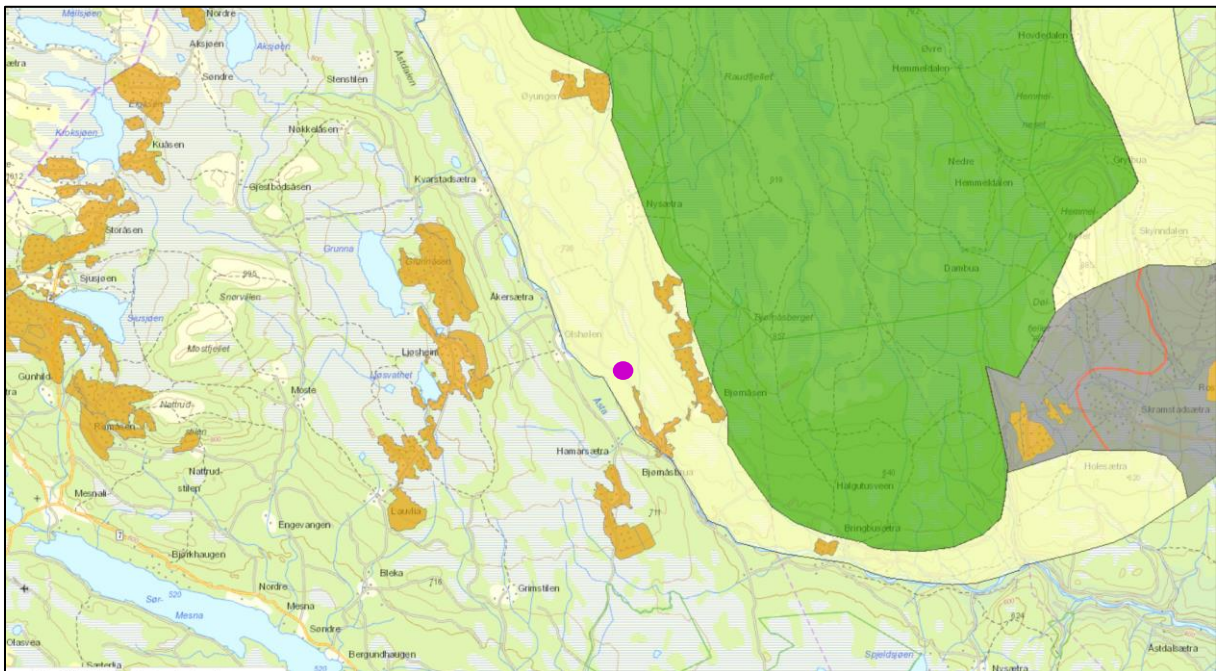
2019/33 RINGSAKER – INNLØSNING AV TO BEBYGDE FESTETOMTER INNENFOR VILLREINOMRÅDET

SAKSOPPLYSNINGER

Ringsaker kommune har mottatt søknad om fradeling av to bebygde fritidseiendommer i forbindelse med innløsning av to festetomter. Fradelt areal for begge tomter er 1 daa. Tomtene ligger i kommuneplanens arealdel i LNF-område. En fradeling vil ikke føre til endinger i arealbruken.

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølknkletten

Tomtene ligger i buffersona i regionalplanen for Rondane-Sølknkletten. Planen har ikke retningslinjer for fradeling av tomter.

Tomtenes plassering er vist med lilla prikk

VURDERING

Nemnda har behandlet flere søknader om fradeling av *seterbebyggelse* fra Ringsaker kommune tidligere. I sak 2017/41 behandlet nemnda slik fradeling på prinsipielt grunnlag. Nemnda uttalte da bl.a. at «*matrikulering/fradeling av seterhus bør vurderes i kommuneplan-sammenheng, ikke som enkeltsaker. Omfanget av slike saker og konsekvensene for villreininteressene kan da vurderes samlet slik Naturmangfoldlova (§10) krever*».

I denne saken gjelder imidlertid fradelingen allerede eksisterende fritidseiendommer, ikke omgjøring av setereiendommer til fritidseiendommer. En fradeling vil ikke føre til endringer i arealbruken dersom eiendommene fortsatt blir liggende i LNF-område, med de bestemmelser som gjelder for bygging i LNF.

FORSLAG TIL VEDTAK

De fradelingssakene som her er på høring gjelder innløsning av festetomter med eksisterende fritidsbebyggelse, ikke fradeling av seterbebyggelse. En fradeling vil derfor ikke føre til endringer i arealbruken. Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten har derfor ikke innvendinger til at tomtene fradeles, forutsatt at bygningenes status i kommuneplanens arealdel ikke endres.

VEDTAK

De fradelingssakene som her er på høring gjelder innløsning av festetomter med eksisterende fritidsbebyggelse, ikke fradeling av seterbebyggelse. En fradeling vil derfor ikke føre til endringer i arealbruken. Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten har derfor ikke innvendinger til at tomtene fradeles, forutsatt at bygningenes status i kommuneplanens arealdel ikke endres.

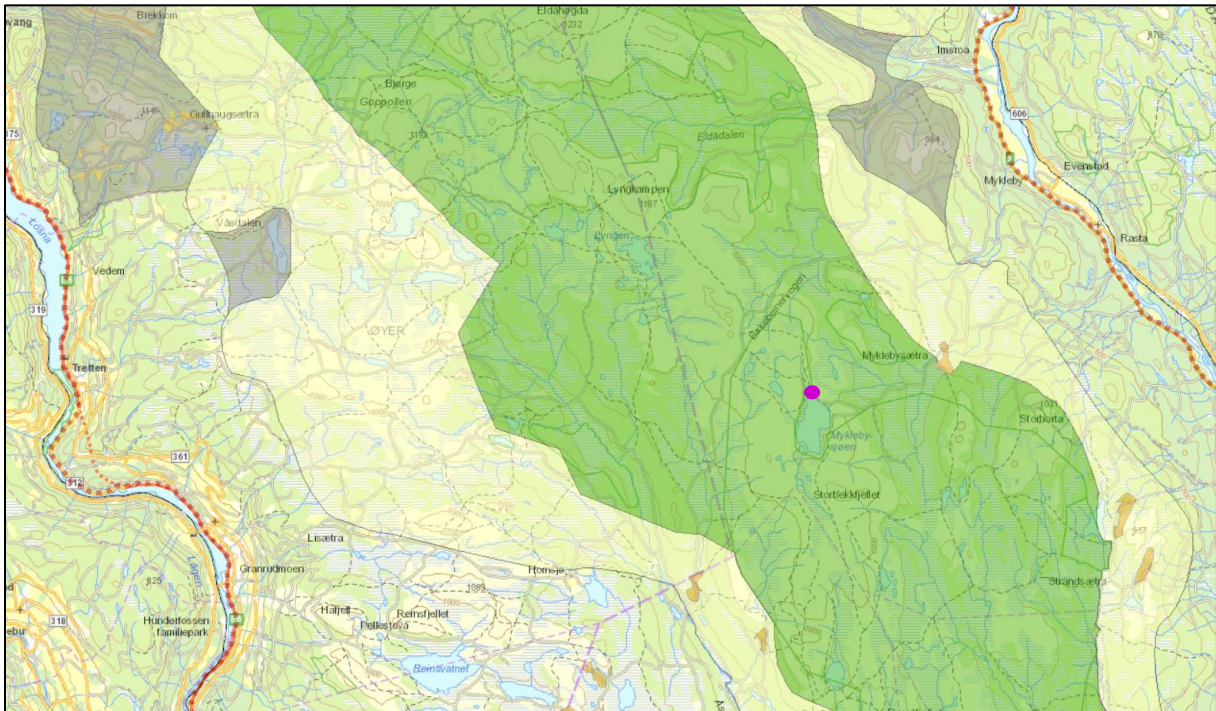
2019/34 STOR-ELVDAL – OPPFØRING AV UTHUS VED FRITIDSBOLIG

SAKSOPPLYSNINGER

Stor-Elvdal kommune har mottatt søknad om oppføring av uthus ved fritidsbolig ved Myklebysjøen. Hytta ligger i kommuneplanenes arealdel i LNF-område der ny eller vesentlig utvidelse av bebyggelse som ikke har direkte sammenheng med stedbunden næring ikke er tillatt. Eksisterende hytte er på 65 m² BRA. Hytta er matrikulert som fritidseiendom, men er tilknyttet en landbrukseiendom. I nær tilknytning til hytta ligger det et naust på 41 m² BRA (på kart er avstanden mellom hytte og naust målt til ca. 50 meter). Kommunen anser nauset som landbruksbygning. Uthuset som ønskes oppført har et bruksareal på 18 m² BRA. Uthuset er planlagt brukt til oppbevaring og lagring av fiskeutstyr og ved samt annet utstyr som benyttes i utmarksnæringen.

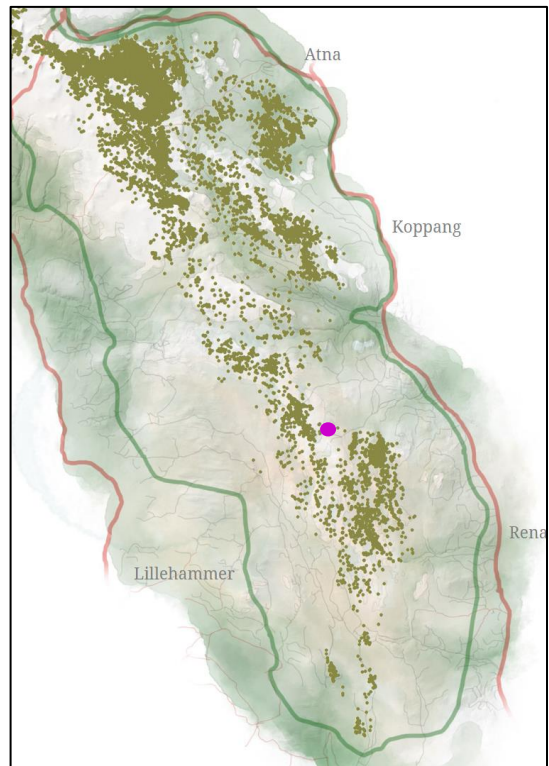
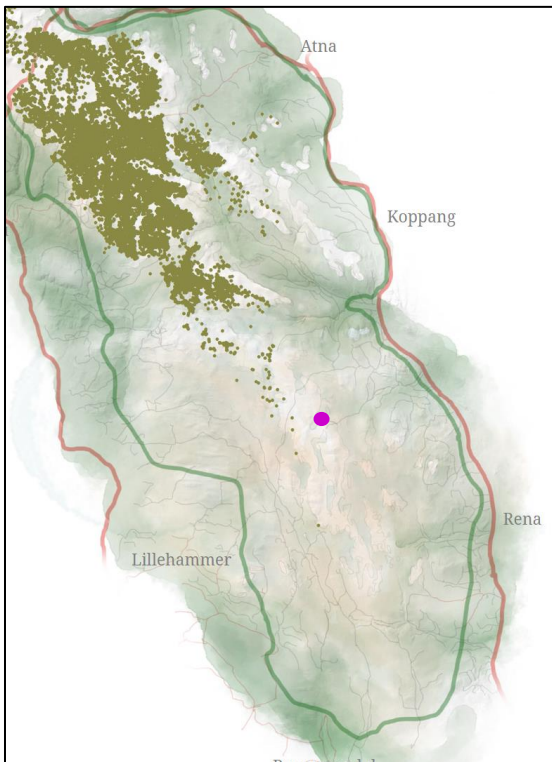
Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

Hytta hvor det ønskes bygd uthus ligger i nasjonalt villreinområde i regionalplanen for Rondane-Sølnkletten. I følge retningslinjene for regionalplanen kan det vurderes tilbygg, uthus og anneks på eksisterende godkjente bebygde fritidseiendommer utenfor regulert felt.

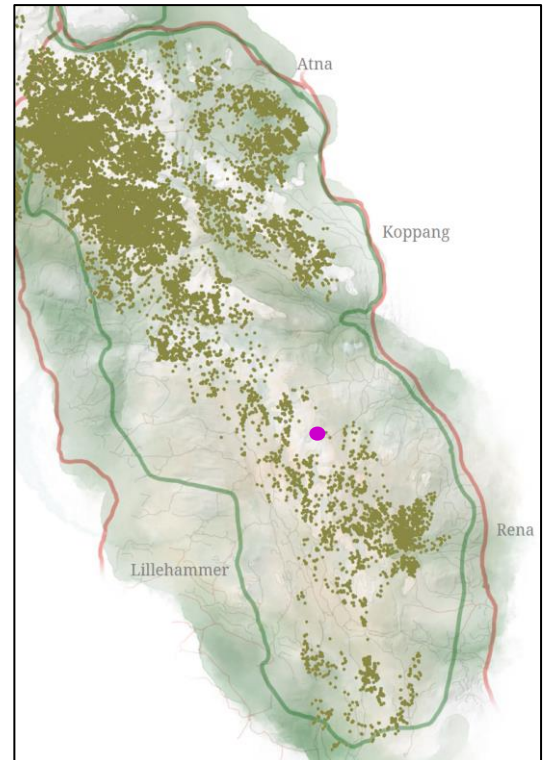
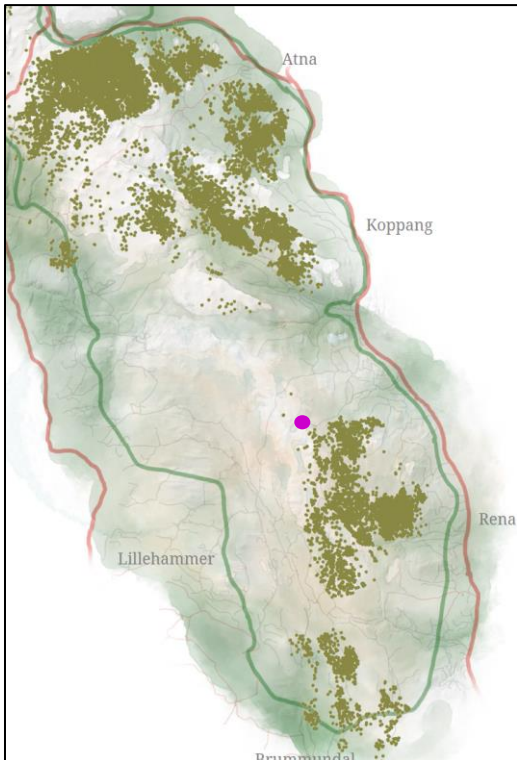
Eiendommens plassering er vist med lilla prikk.

Villreins arealbruk

Vinter

Vår

Sommer

Høst

Villreins arealbruk over året. GPS-registreringer fra 21 simler fra mars 2010 tom april 2018. Lilla prikk viser eiendommens plassering. (Kilde: NINA)

Villreinnemndas behandling av tilsvarende saker

Villreinnemnda behandlet en tilsvarende sak fra Folldal i 2018 (sak 2018/31). Her ble det søkt om tilbygg med størrelse 16,6 m² på ei bu som skulle romme utedo, vedskjul og lagerrom. Av presedenshensyn frarådte villreinnemnda dispensasjonen. Nasjonalparkstyret for Rondane-Dovre avsto seinere søknaden om dispensasjon.

VURDERING

Retningslinjene for nasjonalt villreinområde i regionalplanen åpner for at det kan gis rom for tilbygg, uthus og anneks på eksisterende godkjente bebygde fritidseiendommer. Uthuset som her ønskes oppført vil ifølge søknaden ikke benyttes som beboelseshus, og vil dermed ikke medføre økt ferdsel ut fra eiendommen. Dette er imidlertid et forhold som kan endre seg over tid, og som kommunene generelt i liten grad kontrollerer.

Nemnda har i en tidligere hørings sak i kommunen vist til Sivilombudsmannen uttale i en dispensasjonssak for bygging av hytte i randområdet til regional plan for Nordfjella med Raudafjell 2014-2025 (<https://www.sivilombudsmannen.no/uttalelser/dispensasjon-til-oppforing-av-hytte-i-randomradet-for-villrein/>). Sivilombudsmannen peker her bl.a. på betydningen av presedens og nml §10 om samla belastning. Plan- og bygningslovas krav om at fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering omtales også, og Sivilombudsmannen uttaler bl.a. at «*det under enhver omstendighet ikke er tilstrekkelig for å innvilge dispensasjon, at ulempene ved dispensasjonen eventuelt skulle være beskjedne*».

På eiendommen ligger det allerede et naust på 41 m², ca. 50 meter fra eksisterende hytte. Verken i søknaden eller oversendelsen fra kommunen er det vurdert om eksisterende naust kan brukes som lagerplass for (en del av) det utstyret som er tenkt lagret i uthuset.

Det internasjonale naturpanelet la nylig fram en rapport som viser at urovekkende mange arter, også i Norge, er truet av utryddelse. En av fem hovedårsaker til dette er endring i bruk av areal og at natur bygges ned. I 2016 ble villreinen satt på den globale rødlista for truede arter, som følge av en tilbakegang på om lag 40 % siste 21-27 år. Ved siden av mindre forekomster i det vestlige Russland, er Norge det eneste europeiske landet med opprinnelig, vill fjellrein. DNA-analyser tyder på at villreinen i Rondane-Dovre-området har opprettholdt sin genetiske egenart uten vesentlig innblanding fra andre. Både kommunale og regionale myndigheter i dette området har med andre ord et stort ansvar for å ivareta villreinens leveområder.

Utvidelser av enkelthytter og bygging uthus vil, isolert sett, vanligvis ha små konsekvenser for villreinen og dens leveområder. I nasjonalt villreinområde i Rondane alene (bufferzoner og utviklingszoner ikke medtatt), er det imidlertid registrert 1200 fritidsboliger, seterhus og koier. Det som tillates i ett område vil ha presedensvirkning for hele regionalplanområdet. Selv såpass begrensede utvidelser som 15 m² vil potensielt kunne bety 18.000 m² utvidelser av boareal for fritidshus, når en ser hele området under ett. Dette tilsvarer 150 nye fritidshus på 120 m². En slik utvidelse ville neppe blitt akseptert i det nasjonale villreinområdet, dersom det var snakk om nye hytter.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda frarår ut fra presedenshensyn, jfr. vurderingene foran, at dispensasjon som omsøkt blir gitt. Det søkes her om oppføring av et relativt stort uthus (4 x 5 meter) på en eiendom hvor det allerede finnes et stort naust (41 m²) ca. 50 meter fra hytta. Det må vurderes i hvilken grad eksisterende naust kan fylle de lagringsbehov som finnes, evt. etter en ombygging. Dersom det fortsatt er behov for lagringsplass f.eks. for ved, kan et adskillig mindre uthus nær hytta vurderes.

Hvis et mindre uthus blir akseptert, må det settes vilkår om at det ikke skal installeres pipe i uthuset, og at uthuset ikke seinere kan omgjøres til beboelsesrom.

Villreinnemnda ber om å få oversendt kommunens vedtak i saken.

VEDTAK

Villreinnemnda frarår ut fra presedenshensyn, jfr. vurderingene foran, at dispensasjon som omsøkt blir gitt. Det søkes her om oppføring av et relativt stort uthus (4 x 5 meter) på en eiendom hvor det allerede finnes et stort naust (41 m²) ca. 50 meter fra hytta. Det må vurderes i hvilken grad eksisterende naust kan fylle de lagringsbehov som finnes, evt. etter en ombygging. Dersom det fortsatt er behov for lagringsplass f.eks. for ved, kan et adskillig mindre uthus nær hytta vurderes.

Hvis et mindre uthus blir akseptert, må det settes vilkår om at det ikke skal installeres pipe i uthuset, og at uthuset ikke seinere kan omgjøres til beboelsesrom.

Villreinnemnda ber om å få oversendt kommunens vedtak i saken.

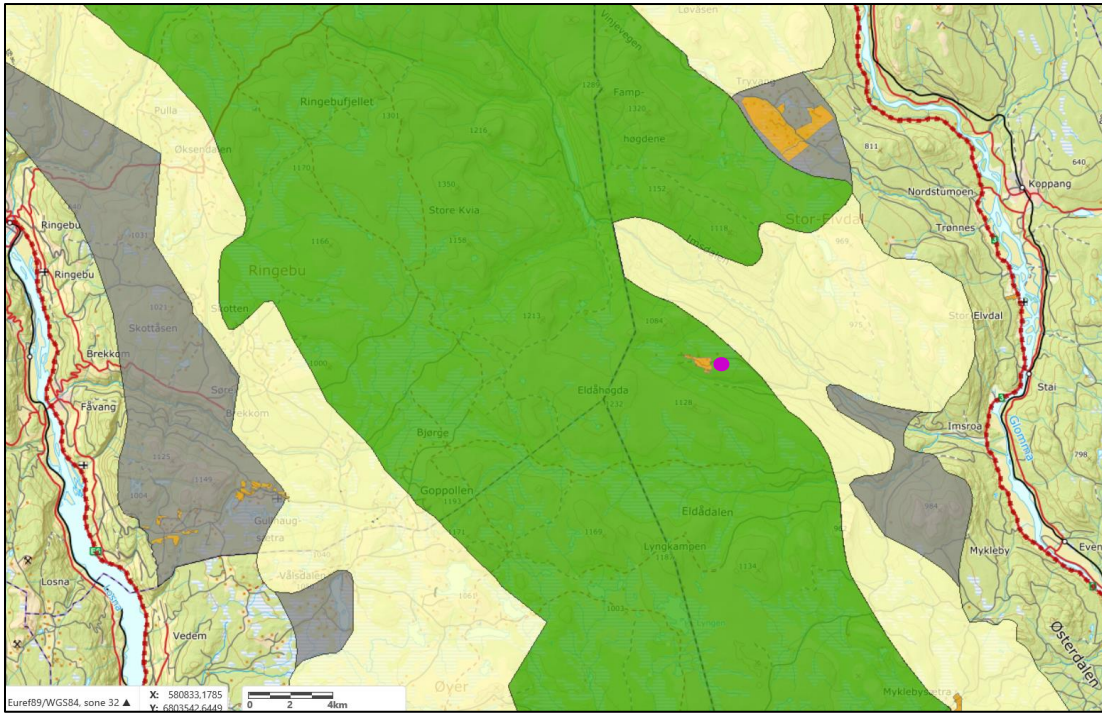
2019/35 STOR-ELVDAL –OPPFØRING AV ANNEKS

SAKSOPPLYSNINGER

Stor-Elvdal kommune har mottatt søknad om oppføring av annekset til fritidsbolig på Gåla seter. På eiendommen er det i dag ei hytte på 60 m² BRA og et uthus på 17 m² BRA. Omsøkte annekset er planlagt til 25,7 m² BRA. Samlet BRA for eiendommen blir da på nær 103 m² BRA. Romløsningen i planlagt bygg er kun angitt som romdeling, men ikke funksjon. Annekset vil imidlertid høyst sannsynlig medføre en økning av antall sengeplasser. Eiendommen ligger i Inf-område i kommuneplanens arealdel, der ny eller vesentlig bebyggelse som ikke har direkte sammenheng med stedbunden næring ikke er tillatt.

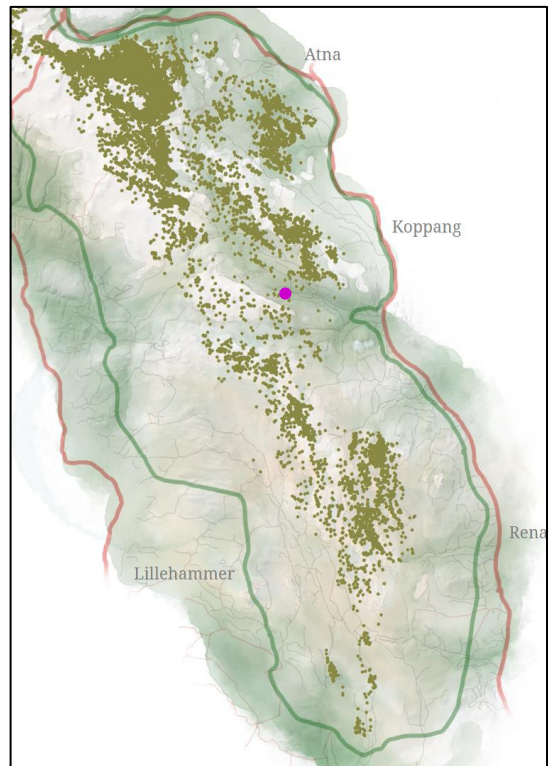
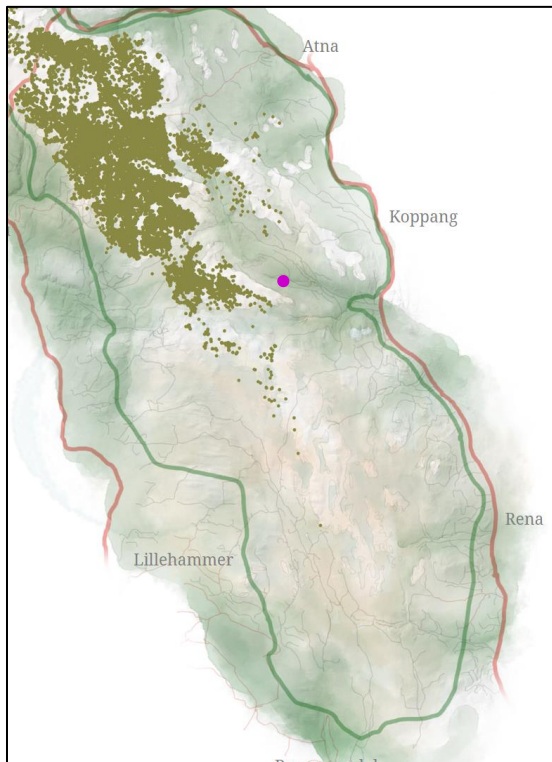
Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

Eiendommen ligger i nasjonalt villreinnområde i regionalplanen for Rondane-Sølnkletten. I følge retningslinjene for regionalplanen kan det vurderes tilbygg, uthus og annekset på eksisterende godkjente bebygde fritidseiendommer utenfor regulert felt.

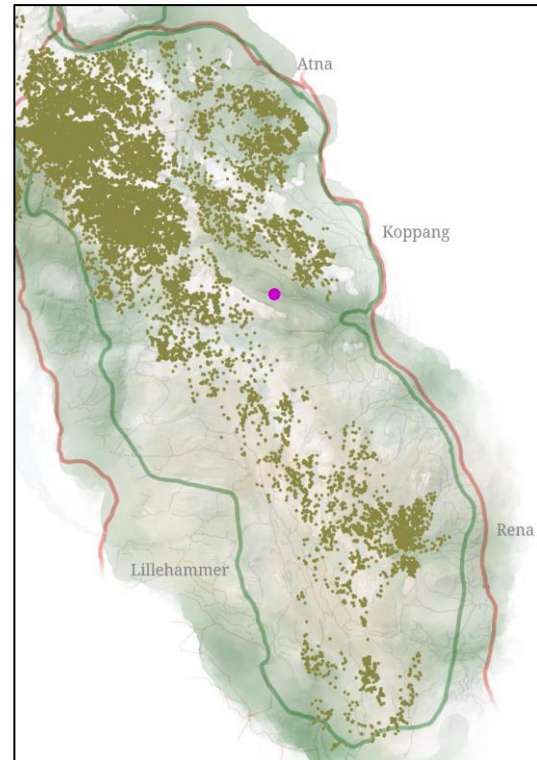
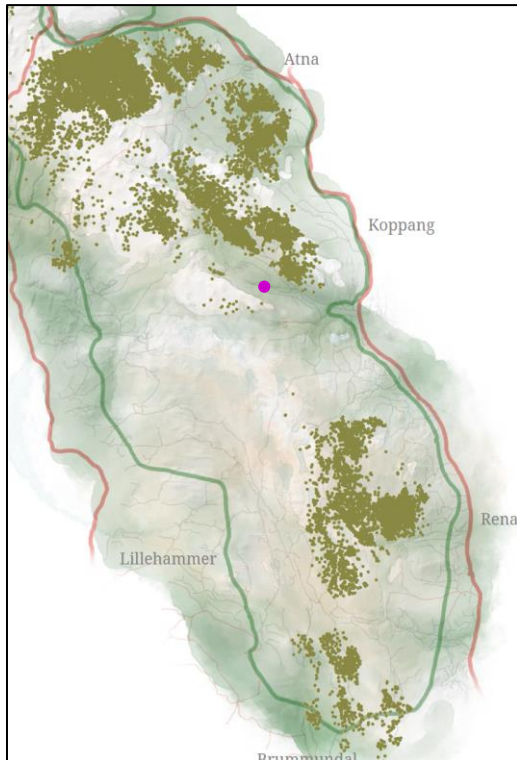
Aktuell eiendom er vist med lilla prikk

Villreins arealbruk

Vinter

Vår

Sommer

Høst

Villreins arealbruk over året. GPS-registreringer fra 21 simler fra mars 2010 tom april 2018. Lilla prikk viser eiendommens plassering. (Kilde: NINA)

VURDERING

Retningslinjene for nasjonalt villreinområde i regionalplanen åpner for at det kan gis rom for tilbygg, uthus og anneks på eksisterende godkjente bebygde fritidseiendommer.

Nemnda har i en tidligere hørings sak i kommunen vist til Sivilombudsmannen uttale i en dispensasjonssak for bygging av hytte i randområdet til regional plan for Nordfjella med Raudafjell 2014-2025 (<https://www.sivilombudsmannen.no/uttalelser/dispensasjon-til-oppforing-av-hytte-i-randområdet-for-villrein/>). Sivilombudsmannen peker bl.a. her på betydningen av presedens og nml §10 om samla belastning. Plan- og bygningslovas krav om at fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering omtales også, og Sivilombudsmannen uttaler bl.a. at «*det under enhver omstendighet ikke er tilstrekkelig for å innvilge dispensasjon, at ulempene ved dispensasjonen eventuelt skulle være beskjedne*».

Det internasjonale naturpanelet la nylig fram en rapport som viser at urovekkende mange arter, også i Norge, er truet av utryddelse. En av fem hovedårsaker til dette er endring i bruk av areal og at natur bygges ned. I 2016 ble villreinen satt på den globale rødlista for truede arter, som følge av en tilbakegang på om lag 40 % siste 21-27 år. Ved siden av mindre forekomster i det vestlige Russland, er Norge det eneste europeiske landet med opprinnelig, vill fjellrein. DNA-analyser tyder på at villreinen i Rondane-Dovre-området har opprettholdt sin genetiske egenart uten vesentlig innblanding fra andre. Både kommunale og regionale myndigheter har i dette området et stort ansvar for å ivareta villreinens leveområder.

Utvidelser av enkelthytter og bygging uthus vil, isolert sett, vanligvis ha små konsekvenser for villreinen og dens leveområder. I nasjonalt villreinområde i Rondane alene (bufferzoner og utviklingszoner ikke medtatt), er det imidlertid registrert 1200 fritidsboliger, seterhus og koier. Det som tillates i ett område vil ha presedensvirkning for hele regionalplanområdet. Selv såpass begrensede utvidelser som 15 m² vil potensielt kunne bety 18.000 m² utvidelser av boareal for fritidshus, når en ser hele området under ett. Dette tilsvarer 150 nye fritidshus på 120 m². En slik utvidelse ville neppe blitt akseptert i det nasjonale villreinområdet, dersom det var snakk om nye hytter.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten mener at kravene i Plan- og bygningslovas §19 for å innvilge dispensasjon ikke er oppfylt, verken i forhold til statlige/regionale rammer og mål, eller ut fra avveiningen mellom fordeler og ulemper med å gi dispensasjon. Villreinnemnda mener derfor at vilkårene for å innvilge dispensasjon ikke er tilstede.

Villreinnemnda mottar relativt mange søknader om dispensasjon for utvidelser av fritidseiendommer i Stor-Elvdal, sammenlignet med andre kommuner. Stor-Elvdal kommune er nå i gang med å revidere arealdelen til kommuneplanen. Nemnda vil derfor tilrå at utvidelser av eksisterende fritidshus i regionalplanområdet behandles som et tema i kommuneplanen, slik at en får en samlet oversikt over hva utvidelser i ulike områder samlet sett vil kunne bety (jfr. naturmangfoldlova §10). Dette vil også gi bedre forutsigbarhet for søkerne. Vi viser her til retningslinjene i regionalplanen for Rondane-Sølknletten som tilrår en konkret vurdering av ulike hensyn i ulike delområder i kommunene. Nemnda tilrår at videre dispensasjonsbehandling av tilbygg/anneks på fritidseiendommer avventer til slike retningslinjer/bestemmelser er på plass i ny arealdel i kommuneplanen.

Villreinnemnda ber om å få oversendt kommunens vedtak i saken.

VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølknkletten mener at kravene i Plan- og bygningslovas §19 for å innvilge dispensasjon ikke er oppfylt, verken i forhold til statlige/regionale rammer og mål, eller ut fra avveiningen mellom fordeler og ulemper med å gi dispensasjon. Villreinnemnda mener derfor at vilkårene for å innvilge dispensasjon ikke er tilstede.

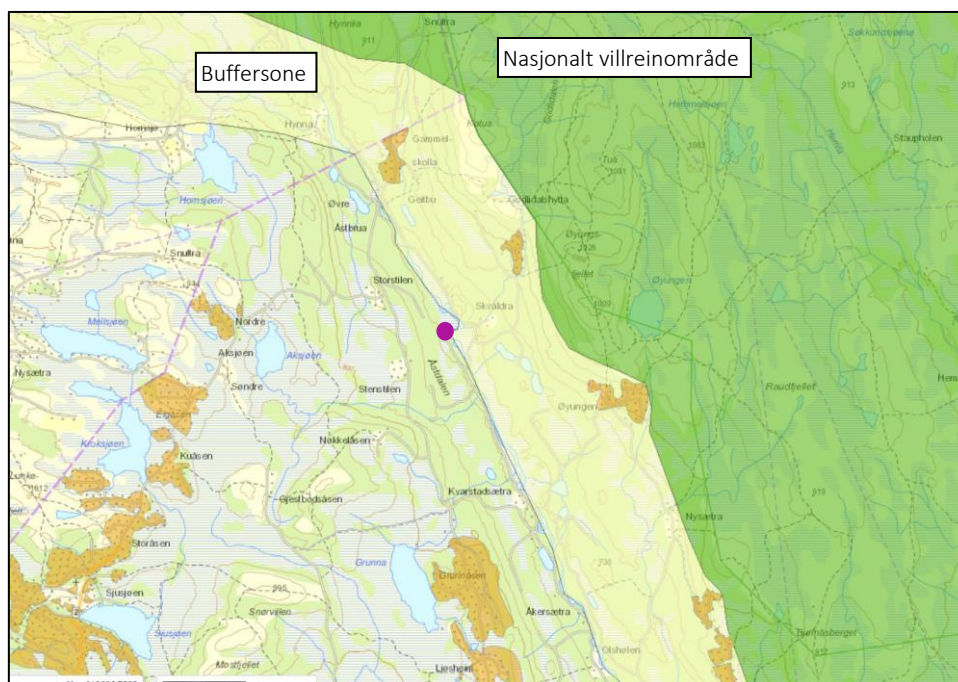
Villreinnemnda mottar relativt mange søknader om dispensasjon for utvidelser av fritidseiendommer i Stor-Elvdal, sammenlignet med andre kommuner. Stor-Elvdal kommune er nå i gang med å revidere arealdelen til kommuneplanen. Nemnda vil derfor tilrå at utvidelser av eksisterende fritidshus i regionalplanområdet behandles som et tema i kommuneplanen, slik at en får en samlet oversikt over hva utvidelser i ulike områder samlet sett vil kunne bety (jfr. naturmangfoldlova §10). Dette vil også gi bedre forutsigbarhet for søkerne. Vi viser her til retningslinjene i regionalplanen for Rondane-Sølknkletten som tilrå en konkret vurdering av ulike hensyn i ulike delområder i kommunene. Nemnda tilrå at videre dispensasjonsbehandling av tilbygg/anneks på fritidseiendommer avventer til slike retningslinjer/bestemmelser er på plass i ny arealdel i kommuneplanen.

Villreinnemnda ber om å få oversendt kommunens vedtak i saken.

2019/36 RINGSAKER – PLASSERING AV ARCTIC DOME I ÅSTDALEN

SAKSOPPLYSNINGER

Ringsaker kommune har mottatt søknad om plassering av en «Arctic Dome» i Åstdalen i perioden juni-oktober. Teltet skal være et kommersielt overnattingstilbud. Det er ikke oppgitt hvilke år søknaden er tenkt å gjelde for. Det søkes om permanent eller midlertidig godkjenning. Teltet har vært oppsatt på samme sted tidligere.

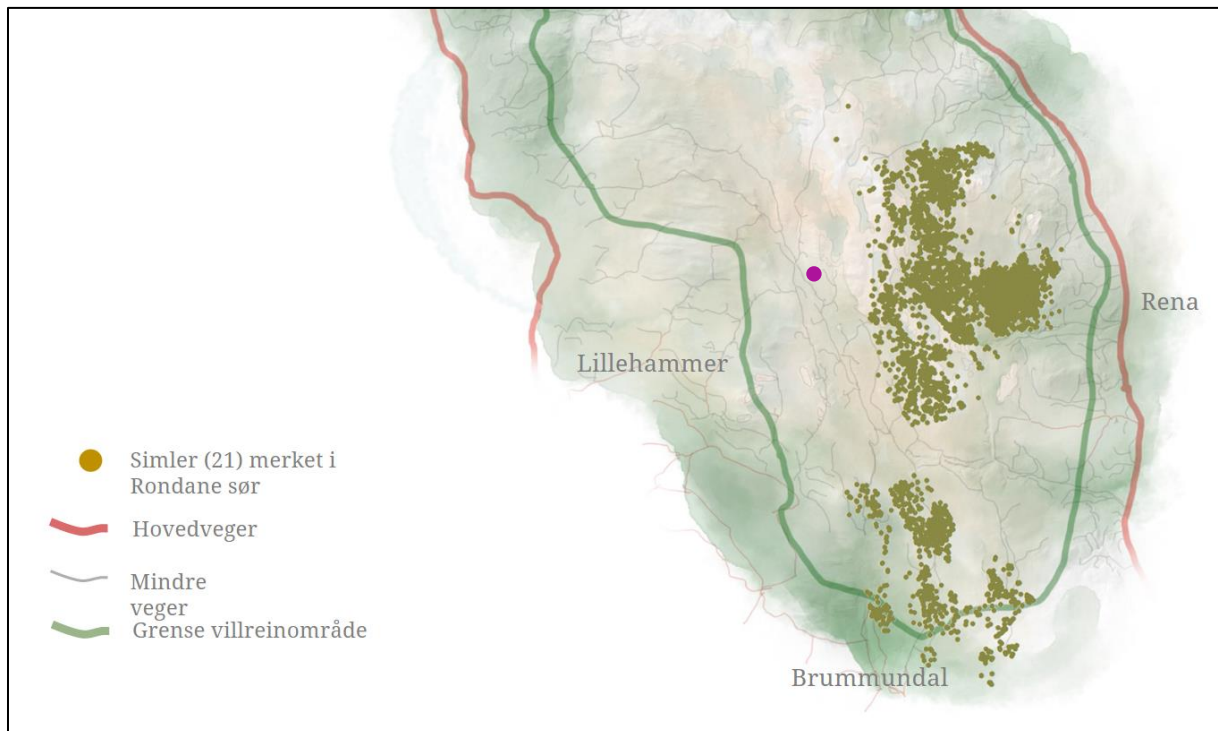
Figur 1. Utsnitt fra regional plan for Rondane-Sølknkletten. Plassering av telt markert med lilla prikk

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølknletten

Teltet er foreslått plassert rett utenfor grensa til buffersona i regional plan for Rondane-Sølknletten. Det er 2.4 km i luftlinje inn til nasjonalt villreinområde, med god tilgjengelighet både fra Skvaldra og Øyungen.

Villreins arealbruk

GPS-registreringer av villrein i perioden mars 2010-april 2018 er vist i figur 2. De siste års registreringer har dokumentert at reinen i sør har en utstrakt bruk av områder i skogen, både i forbindelse med kalving og gjennom store deler av barmarksesongen.

Figur 2. GPS-registreringer av villrein i perioden juni-august 2010-2017. Plassering av telt markert med lilla prikk

Behandling av tilsvarende saker i nemnda

Villreinnemnda behandlet en tilsvarende sak i 2018 (2018/53) ved Smuksjøseter fjellstue i Sel kommune. Plasseringen var her tenkt inne i det nasjonale villreinområdet. Nemnda fattet i denne saken følgende vedtak:

«Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten vil sterkt tilrå at søknaden om oppsetting av Arctic Dome på foreslåtte plassering avslås. Plasseringen av en «Arctic Dome» på det foreslåtte stedet vil sannsynligvis ha liten effekt for villreinen. Saken har imidlertid stor prinsipiell betydning og vil skape presedens for lignende søknader. Det vil være svært uheldig ut fra villreinhensyn å få satellitter rundt eksisterende reiselivsbedrifter i en radius som det her er snakk om, særlig i nasjonalt villreinområde.»

Statskog avsto seinere, som grunneier, søknaden om å sette opp en arctic dome i dette området av hensyn til villreinen.

VURDERING

Det er svært positivt at Ringsaker kommune behandler denne typen saker som en Pbl-sak, siden tiltaket i praksis betyr etablering av en reiselivsbedrift. Det omsøkte tiltaket er lite, men plasseringen er utenfor bebygde områder i et område med store friluft- og naturverdier.

Gjennom de siste års GPS-registreringer er det dokumentert at reinen bruker betydelige områder utenfor hensynssonene i regional planen i sør. Om retningslinjene i regionalplanen (Pbl) ikke gjelder for områdene utenfor hensynssonene i regionalplanen, skal naturmangfoldlovas bestemmelser i §§8-12 fortsatt vurderes ved offentlig beslutningstaking (jfr. nml §7). I denne saken kommer særlig §10 om samla belastning til anvendelse.

Sivilombudsmannen drøftet i en klagesak i 2018 betydningen av enkeltsaker i forhold til presedens og samla belastning (Nml §10): *«I saker som denne, hvor naturmangfoldet er berørt, er det ikke tilstrekkelig å vurdere skadevirkningene isolert og kun ut fra et nåtidsperspektiv. Etter naturmangfoldloven § 10 skal «påvirkning av et økosystem ... vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for». Denne bestemmelsen skal blant annet forhindre en gradvis forvitring av leveområder hvor inngrepene gjerne finner sted «bit for bit, over tid, til den samlede belastningen er så stor at leveområder, arter eller genetisk mangfold kan gå tapt»*, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 104. (<https://www.sivilombudsmannen.no/uttalelser/dispensasjon-til-oppforing-av-hytte-i-randomradet-for-villrein/>)

Det er stor trafikk i Åstdalen sommerstid, og et telt som foreslått vil sannsynligvis ha liten effekt for villreinen. Saken har imidlertid stor prinsipiell betydning og vil skape presedens for lignende søknader. «Arctic Dome»/«glamcamping» er et nytt fenomen som ifølge omtale i media synes å være attraktivt. Det er derfor sannsynlig at andre reiselivsbedrifter i Rondane-Sølnkletten vil ønske å utvide sitt tilbud med denne typen overnatting, jfr. søknaden villreinnemnda behandlet høsten 2018.

Prinsipielt bør denne typen tiltak, dvs. etablering av en reiselivsbedrift, vurderes i kommuneplansammenheng. En vil da kunne få en helhetlig vurdering av hvor slike telt kan plasseres, sett i forhold til samla konsekvenser av flere slike etableringer, opp mot andre hensyn som villrein, friluftsliv og forurensing.

Dersom kommunen likevel velger å gi tillatelse som omsøkt bør denne begrenses tidsmessig, f.eks. to år. En vil da ha mulighet til å vurdere konsekvensene av å plassere en Arctic Dome på den valgte lokaliteten, og en har mulighet til å stramme inn på praksisen dersom det dukker opp tilsvarende søknader andre steder i kommunen.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten vil rose Ringsaker kommune for å ha etablert en praksis der denne type saker vurderes i henhold til Plan- og bygningslova.

Det er stor trafikk i Åstdalen sommerstid, og et telt som foreslått vil sannsynligvis ha liten effekt for villreinen. Saken har imidlertid stor prinsipiell betydning og vil skape presedens for lignende søknader. «Arctic Dome»/«glamcamping» er et nytt fenomen som ifølge omtale i media synes å være attraktivt. Det er derfor sannsynlig at andre reiselivsbedrifter i Rondane-Sølnkletten vil ønske å utvide sitt tilbud med denne typen overnatting, jfr. søknaden villreinnemnda behandlet høsten 2018.

Villreinnemnda mener prinsipielt at denne typen tiltak, dvs. etablering av en reiselivsbedrift, bør vurderes i kommuneplansammenheng. En vil da kunne få en helhetlig vurdering av hvor slike telt kan plasseres, sett i forhold til samla konsekvenser av flere slike etableringer, opp mot andre hensyn som villrein, friluftsliv og forurensing.

Dersom kommunen likevel velger å gi tillatelse som omsøkt bør denne begrenses tidsmessig, f.eks. to år. En vil da ha mulighet til å vurdere konsekvensene av å plassere en Arctic Dome på den valgte lokaliteten, og en har mulighet til å stramme inn på praksisen dersom det dukker opp tilsvarende søknader andre steder i kommunen.

VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølknkletten vil rose Ringsaker kommune for å ha etablert en praksis der denne type saker vurderes i henhold til Plan- og bygningslova.

Det er stor trafikk i Åstdalen sommerstid, og et telt som foreslått vil sannsynligvis ha liten effekt for villreinen. Saken har imidlertid stor prinsipiell betydning og vil skape presedens for lignende søknader. «Arctic Dome»/«glamcamping» er et nytt fenomen som ifølge omtale i media synes å være attraktivt. Det er derfor sannsynlig at andre reiselivsbedrifter i Rondane-Sølknkletten vil ønske å utvide sitt tilbud med denne typen overnatting, jfr. søknaden villreinnemnda behandlet høsten 2018.

Villreinnemnda mener prinsipielt at denne typen tiltak, dvs. etablering av en reiselivsbedrift, bør vurderes i kommuneplansammenheng. En vil da kunne få en helhetlig vurdering av hvor slike telt kan plasseres, sett i forhold til samla konsekvenser av flere slike etableringer, opp mot andre hensyn som villrein, friluftsliv og forurensing.

Dersom kommunen likevel velger å gi tillatelse som omsøkt bør denne begrenses tidsmessig, f.eks. to år. En vil da ha mulighet til å vurdere konsekvensene av å plassere en Arctic Dome på den valgte lokaliteten, og en har mulighet til å stramme inn på praksisen dersom det dukker opp tilsvarende søknader andre steder i kommunen.

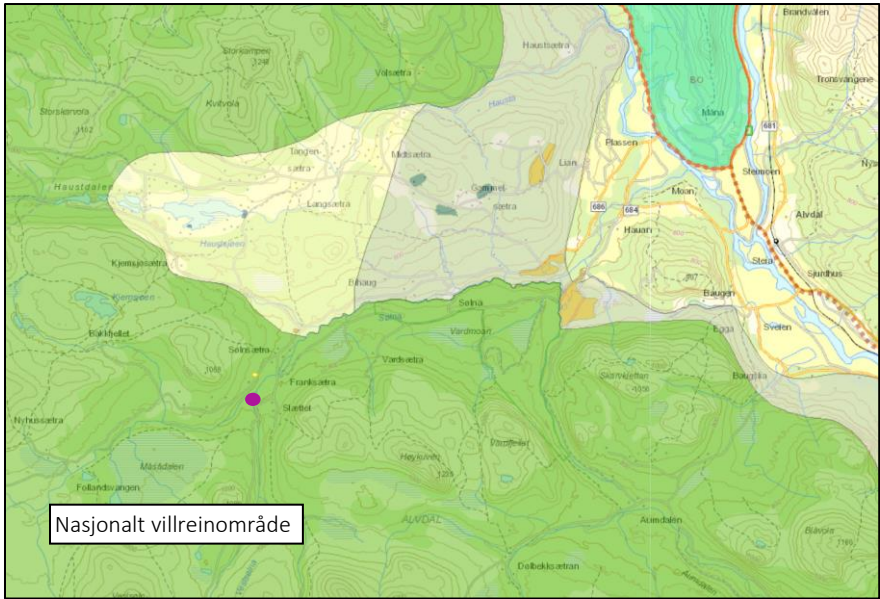
2019/37 ALVDAL – TILBYGG TIL HYTTE OG TERRASSE/PLATTING

SAKSOPPLYSNINGER

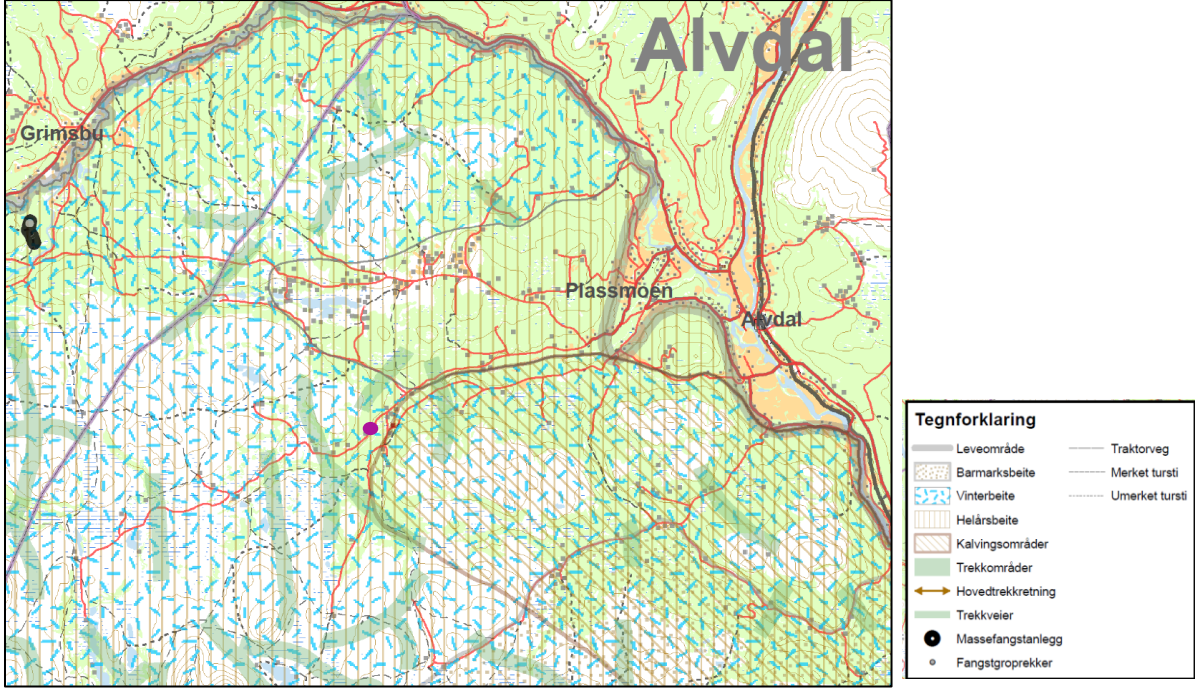
Alvdal kommune har oversendt søknad om tilbygg til eksisterende hytte (12 m²). Tilbygget oppgis å skulle brukes til kjøkken. Eksisterende hytte er på 42 m². Det søkes også om terrasse/platting, men arealet for denne er ikke oppgitt, kun vist på tegning. En terrasse/platting påvirker imidlertid ikke villreinhensyn og denne er derfor ikke vurdert videre.

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølknkletten

Hytta som ønskes utvidet ligger inne i nasjonalt villreinområde.

Villreinsens arealbruk

I Sølnekletten har en ikke GPS-merking av villrein. Som grunnlag for regionalplan Rondane-Sølnekletten ble det imidlertid utarbeidet en fagrapport om «Villreinen i Rondane. Status og leveområde» (Jordhøy, P. (red.) 20098, NINA Rapport 339). I rapporten ligger hytta som ønskes utvidet i et område som er helårsbeite for villreinen, og nær viktige funksjonsområder som trekk- og kalvingsområder.

Villreinnemndas praksis i tilsvarende saker

Villreinnemnda har den seinere tid behandlet en rekke søknader om økning av arealet på fritidshus i nasjonalt villreinområde. Sett som enkeltstående tiltak, vil ingen av disse sakene ha vesentlige konsekvenser for villreinens arealbruk. Tillatelse til å utvide ei hytte vil imidlertid ha en presedensvirkning for hele regionalplanområdet. I Rondane alene er det registrert 1200 fritidsboliger, seterhus og koier i nasjonalt villreinområde. Samlet sett vil mange, tilsynelatende beskjedne utvidelser, i sum utgjøre en betydelig økning i overnattingskapasiteten i nasjonalt villreinområde. Villreinnemnda har derfor ut fra presedenshensyn frarådd utvidelser av fritidshus i nasjonalt villreinområde.

VURDERING

Det omsøkte tiltaket er såpass begrensa at det isolert sett vil ha liten negativ effekt for villreinens arealbruk. Det vil imidlertid gi en svært uheldig presedensvirkning for regionalplan-området for Rondane-Sølnekletten dersom en åpner opp for slike tiltak i nasjonalt villreinområde, og den samla belastningen (nml §10) vil kunne bli betydelig, jfr. avsnittet foran om villreinnemndas praksis i tilsvarende saker. Dette gjelder særlig når hytta ligger nær viktige funksjonsområder for villreinen.

Plan- og bygningslova oppstiller et krav om at fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering (plan- og bygningsloven § 19-2 annet ledd annet punktum). Her sier Sivilombudsmannen følgende:

«Hvilke hensyn som er relevante i dispensasjonsvurderingen, må ses i sammenheng med de offentlige hensyn som skal ivaretas gjennom loven og offentlige arealplaner. Av ombudsmannens uttalelse i sak 2014/3266 fremgår det at det i utgangspunktet er «generelle areal- og ressursdisponeringshensyn som er relevante fordeler i en dispensasjonsvurdering».... En enkeltstående eiers interesse i å bygge vil normalt ha begrenset vekt i forhold til mer generelle arealdisponeringshensyn.... Loven krever dessuten at fordelene med å dispensere er «klart større» enn ulempene. Hva som nærmere ligger i dette, fremgår blant annet av ombudsmannens uttalelse i sak 2015/3269, hvor det heter at det under enhver omstendighet ikke er tilstrekkelig for å innvilge dispensasjon, at ulempene ved dispensasjonen eventuelt skulle være beskjedne».

Fordelene ved å gi dispensasjon vurderes i dette tilfellet ikke til å være klart større enn den negative presedensvirkningen en dispensasjon vil ha.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane-Sølnekletten viser til Sivilombudsmannens uttale 13.03.2018, om vurdering av samla effekter etter Nml §10 og kravet i Pbl §19-2 annet ledd andre punktum om at fordelene med å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene. Nemnda kan ikke se at fordelene med å gi dispensasjon i denne saken er klart større enn de negative presedensvirkningene en dispensasjon vil ha. Villreinnemnda frarår ut fra dette at dispensasjon som omsøkt blir gitt.

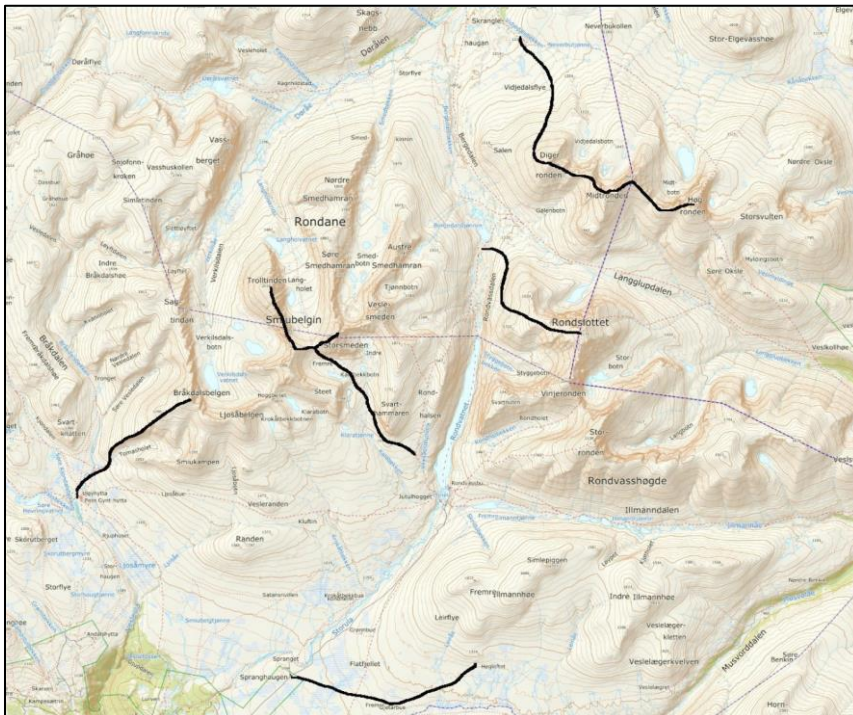
VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane-Sølknletten viser til Sivilombudsmannens uttale 13.03.2018, om vurdering av samla effekter etter Nml §10 og kravet i Pbl §19-2 annet ledd andre punktum om at fordelene med å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene. Nemnda kan ikke se at fordelene med å gi dispensasjon i denne saken er klart større enn de negative presedensvirkningene en dispensasjon vil ha. Villreinnemnda frarår ut fra dette at dispensasjon som omsøkt blir gitt.

2019/38 ORGANISERT FERDSEL I RONDANE NASJONALPARK

SAKSOPPLYSNINGER

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har mottatt søknad om organisert ferdsel i Rondane nasjonalpark. Det søkes om å gjennomføre guida fotturer til seks turmål, se kart. Det søkes om å gjennomføre turene fra 15. juni til 15. august. Det planlegges ikke å gjennomføre åpne turer, men det søkes i tilfelle behovet melder seg for en privat gruppe.

Omsøkte traséer

Nasjonalparkstyrets arbeid med retningslinjer for organisert ferdsel i området

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre arbeider med utkast til retningslinjer for organisert ferdsel i deler av Rondane nasjonalpark. Et utkast til retningslinjer ble behandlet av villreinnemnda i sak 2019/12.

Nemnda fattet da følgende vedtak:

«Området som omfattes av forslaget til retningslinjer er et konfliktfylt område for villreinen. Det er derfor svært positivt at Nasjonalparkstyret tar tak i utfordringene knyttet til organisert ferdsel, og gir dette en helhetlig vurdering, framfor at det foretas en sak-til-sak behandling. Retningslinjer som foreslått vil også gi arrangørene av slike turer større forutsigbarhet.»

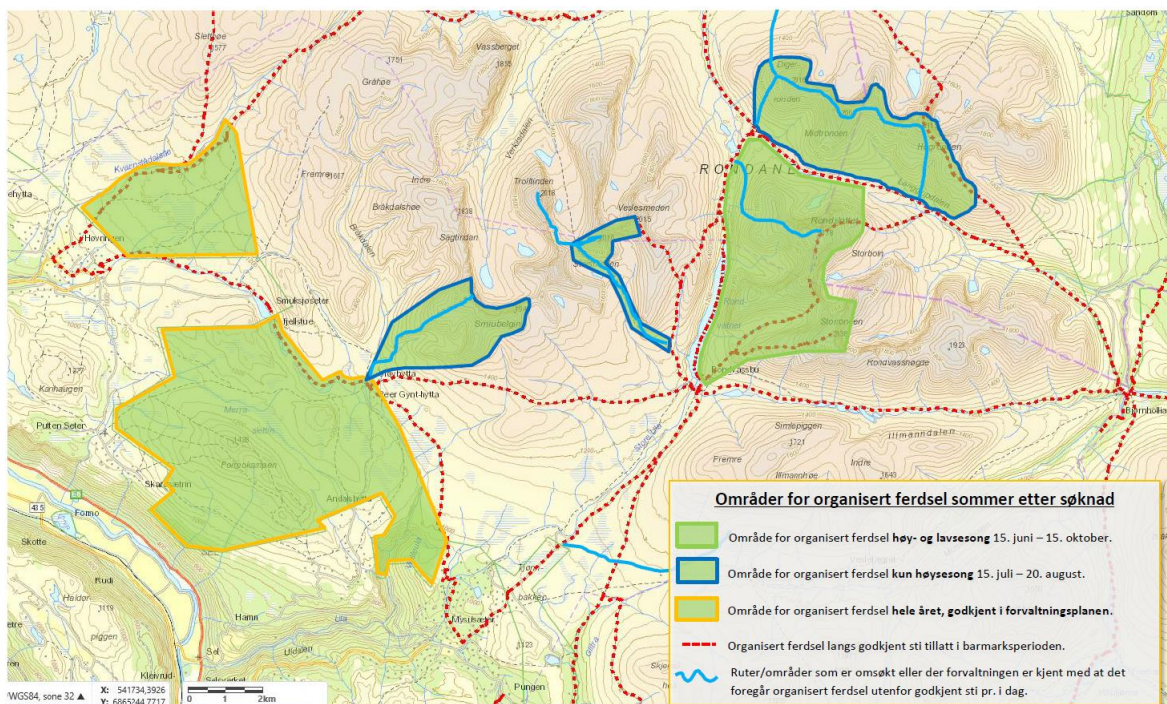
Forslaget åpner for organiserte turer i områder som er mindre viktige for villreinen/der ferdsele i perioder er stor av uorganiserte friluftslivutøvere. Retningslinjene vurderes derfor å være akseptable ut fra villreinhensyn. Nemnda anbefaler imidlertid at den organiserte ferdsele i de avsatte sonene følger etablerte stier, og ikke spres utover.

De foreslåtte retningslinjene innebærer en utvidelse av organisert ferdsele i forhold til forvaltningsplanen for verneområdene i Rondane. Selv om ordningen er å anse som en prøveordning som skal evalueres, så er det erfaringsmessig vanskelig å snevre inn på en etablert praksis. Ut fra villreinhensyn og målsettingene i besøksstrategien, er det derfor viktig at de foreslåtte soner og tidsperioder ikke utvides utover det som ligger i høringsforslaget.

Den situasjonen som nå eksisterer med at DNT kan styrke besøksgrunnlaget for sine hytter gjennom å tilby organiserte turer uten de begrensninger lokale bedrifter har, er svært uheldig for lokal oppslutning om vernet. Dette er en problemstilling nasjonalparkstyret oppfordres til å løfte opp på nasjonalt nivå».

Retningslinjene er seinere noe revidert ved at fjellpartiet Høgronden-Digerronden er inkludert (se figur på neste side). Villreinnemnda var invitert til et møte, på relativt kort varsel, for å diskutere det endrede forslaget til retningslinjer, men verken leder eller sekretær hadde mulighet for å delta. Retningslinjene skal behandles i styremøte 28.juni.

Vedlegg 1 Organisert ferdsele sommer Rondane NP

VURDERING

Ut fra søknadstilgangen ser det ut til at ønskene om organiserte turer i Rondane er økende. Det er derfor viktig at nasjonalparkstyret ser søknadene i sammenheng og vurderer samla belastning (jfr. naturmangfoldlovas §10). Det er også viktig at nasjonalparkstyret ikke fraviker de retningslinjene som styret har utarbeidet.

I søknaden er det Høgloftet/fremre Gjetarbue oppgitt som ett av målene for turene. I dette området er det tidligere gjennomført tiltak for å redusere ferdselen:

«DNT fjernet merkingen på stiene gjennom Musvoldalen og Steinbudalen i de sørlige delene av Rondane midt på 1990-tallet, av hensyn til villrein. Av samme grunn ble merkene på stien mellom Rondvassbu og Dørålsetrene gjennom Langholet fjernet. Stien gjennom Steinbudalen (mellom Eldåbu og Rondvassbu) ble i stedet lagt om slik at den nå går i ytterkant av sentrale villreinområder. Tidligere kunne en gå på merket sti fra Bjørnhollia gjennom Musvoldalen til Mysusetter, mens for å følge merket sti i dag må en gå gjennom Illmannndalen via Rondvassbu til Mysusetter. Effekten av å fjerne merkingen av disse tre stiene er rapportert som svært vellykket. Villreinen har allerede tatt områdene i bruk igjen, og selve stien i Steinbudalen er i ferd med å gro igjen».

(fra «Forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane»)

Det vil derfor være uheldig å tillate organiserte turer som leder trafikk inn i dette området. Dette gjelder ikke bare selve turen i seg selv, men også at det er en mulighet for at turdeltakerne som blir kjent i området vil bruke området seinere og også trekke lenger innover i området. En risikerer da at den reinen som fortsatt bruker Illmannhøa blir trykt enda lengre østover.

FORSLAG TIL VEDTAK

Ut fra søknadstilgangen ser det ut til at ønskene om organiserte turer i Rondane er økende. Det er derfor viktig at nasjonalparkstyret ser søknadene i sammenheng og vurderer samla belastning (jfr. naturmangfoldlovas §10). Det er også viktig at nasjonalparkstyret ikke fraviker de retningslinjene som styret har utarbeidet.

Villreinnemnda vil sterkt frarå at det gis tillatelse til en organisert tur inn til Fremre Gjetarbu/Høgloftet. I dette området er det tidligere gjennomført tiltak for å redusere ferdselen, og det vil derfor være uheldig å tillate organiserte turer som leder trafikk inn i dette området. Dette gjelder ikke bare selve turen i seg selv, men også at det er en mulighet for at turdeltakerne som blir kjent i området vil bruke området seinere og også trekke lenger innover i området. En risikerer da at den reinen som fortsatt bruker Illmannhøa blir trykt enda lengre østover.

VEDTAK

Ut fra søknadstilgangen ser det ut til at ønskene om organiserte turer i Rondane er økende. Det er derfor viktig at nasjonalparkstyret ser søknadene i sammenheng og vurderer samla belastning (jfr. naturmangfoldlovas §10). Det er også viktig at nasjonalparkstyret ikke fraviker de retningslinjene som styret har utarbeidet.

Villreinnemnda vil sterkt frarå at det gis tillatelse til en organisert tur inn til Fremre Gjetarbu/Høgloftet. I dette området er det tidligere gjennomført tiltak for å redusere ferdselen, og det vil derfor være uheldig å tillate organiserte turer som leder trafikk inn i dette området. Dette gjelder ikke bare selve turen i seg selv, men også at det er en mulighet for at turdeltakerne som blir kjent i området vil bruke området seinere og også trekke lenger innover i området. En risikerer da at den reinen som fortsatt bruker Illmannhøa blir trykt enda lengre østover.